

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

61. aastakäik

18. jaanuar 2018

Sisukord

III *Ettevalmistavad aktid*

KONTROLLIKODA

2018/C 018/01

Arvamus nr 5/2017, mis käsitleb ettepanekut määruse kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1141/2014, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist . . . . .

1

III

(Ettevalmistavad aktid)

KONTROLLIKODA

ARVAMUS NR 5/2017,

mis käsitleb ettepanekut määruse kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1141/2014, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist

(2018/C 018/01)

EUROOPA LIIDU KONTROLLIKODA,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 287 lõiget 4 ja artiklit 322,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse kontrollikoja 6. oktoobril 2017 laekunud Euroopa Parlamendi taotlust arvamuse avaldamiseks,

võttes arvesse kontrollikoja 11. oktoobril 2017 laekunud nõukogu taotlust arvamuse avaldamiseks

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa tasandi erakonnad ja poliitilised sihtasutused ei ole liidu poolt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 287 lõige 1 mõistes loodud asutused ning seega ei ole nende auditeerimine Euroopa Kontrollikoja pädevuses. Kui Euroopa tasandi erakonnad ja poliitilised sihtasutused saavad aga toetust ELi eelarvest, on kontrollikoda ELTLi artiklis 287 sätestatud tingimuste kohaselt pädev tegema auditeid, mis põhinevad nende raamatupidamisarvestuse kontrollimisel ja kohapealsetel auditikäikudel.
- (2) Euroopa Kontrollikoda ei auditeeri automaatselt Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste mujalt kui ELi eelarvest pärinevaid tulusid. ELi-poolse rahastamise ja muudest allikatest pärit rahastamise omavaheliste seoste tõttu võib kontrollikoda olla aga sunnitud oma audititöö käigus kontrollilma ka muudest allikatest pärit vahendeid.
- (3) ELi raamatupidamise aastaaruande auditeerimisel kontrollis kontrollikoda piiratud arvul tehinguid, mis olid seotud Euroopa tasandi erakondade või poliitiliste sihtasutustega. 2014. aastal uuris kontrollikoda ühele Euroopa tasandi erakonnale makstud toetust puuduvat tehingut. Kahe 2015. ja 2016. aastal uuritud tehingu puhul kontrollis kontrollikoda fraktsioonide deklareeritud kulusid. ⁽²⁾ Kõnealuste kontrollide käigus avastati hankemenetlustes puudusi ja rahastamiskõlbatute kulude väljamaksetaotlusi. ⁽³⁾

⁽¹⁾ Ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1141/2014, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist (COM(2017) 481 final, 13. september 2017).

⁽²⁾ Ettepanek ei hõlma Euroopa Parlamendi fraktsioone. Auditeerimise kord (sõltumatu välisaudiitori kaasamine) ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus on sarnased ELi poliitiliste erakondade või -sihtasutustega.

⁽³⁾ Vt 2016. aasta aastaaruande punkt 10.15, 2015. aasta aastaaruande punkt 9.11 ning 2014. aasta aastaaruande punkt 9.11 ja selgitus 9.1.

- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1141/2014, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist, oli suunatud sellele, et suurendada Euroopa tasandi erakondade ja nendega seotud poliitilistel sihtasutustel nähtavust, tunnustamist, tõhusust, läbipaistvust ja usaldusväärsust. Kontrollikoda pidas nimetatud määruse projektis sisalduvaid parandusi positiivseks ja tõstas mitmeid teemasid oma arvamuses nr 1/2013⁽¹⁾.
- (5) 15. juunil 2017 võttis parlament vastu resolutsiooni,⁽²⁾ milles kutsus komisjoni üles tegema niipea kui võimalik ettepanekuid kehtiva õigusraamistiku läbivaatamiseks, et kõrvaldada määruses (EL, Euratom) nr 1141/2014 avastatud lüngad.
- (6) Kontrollikoda märgib, et määrus (EL, Euratom) nr 1141/2014 jõustus 1. jaanuaril 2017 ja selle kohaldamist käsitlev aruanne on kavas koostada alles 2018. aasta keskpaigas,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE:

ÜLDISED TÄHELEPANEKUD

1. Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid 22. oktoobril 2014 vastu määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2004/2003 ja kehtestatakse uued eeskirjad muu hulgas ka Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste rahastamise kohta. Eeskirjad puudutavad eelkõige rahastamistingimusi, rahaliste vahendite eraldamist ja jaotamist, annetusi ja toetusi, Euroopa Parlamendi valimiste kampaaniate rahastamist, hüvitatavaid kulusid, rahastamiskeeldu, raamatupidamisarvestust, aruandlust ja auditit, rakendamist ja kontrolli, karistusi, Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi sihtasutuste ameti (edaspidi „amet“), Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja ja liikmesriikide vahelist koostööd ning läbipaistvust. Nimetatud määrus jõustus 1. jaanuaril 2017.
2. Kontrollikoda avaldas arvamuse⁽³⁾ komisjoni 2012. aasta ettepanekute kohta⁽⁴⁾. Kontrollikoda soovitas parandada laenude andmist, annetuste ja osamaksete tegemist ning rahastamiskõlblikkuse tingimusi, raamatupidamisarvestust ja aruandluskohustust. Enamik esitatud soovitustest on arvesse võetud ja lõplikku määrusesse kaasatud.
3. Pärast Euroopa Parlamendi resolutsiooni⁽⁵⁾ ning Euroopa Parlamendi talitustelt ja mitmelt Euroopa tasandi erakonnalt saadud sisendeid avaldas komisjon oma praeguse ettepaneku 13. septembril 2017⁽⁶⁾. Ettepanek sisaldab mõningaid sihipäraseid muudatusi, mille eesmärk on komisjoni sõnul „kõrvaldada lüngad, parandada läbipaistvust, tagada nappide ELi eelarveressursside asjakohane eraldamine ja kulutamine“⁽⁷⁾.
4. Ettepanekus käsitletakse järgmisi teemasid:
- a) Euroopa Parlamendi liikmete võimalus olla mitme erakonna liige,
  - b) Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste rahastamise jaotuskvoodi muutmine,
  - c) kaasrahastamise määra alandamine,
  - d) põhjendamatult makstud summade tagasinõudmine,

⁽¹⁾ ELT C 67, 7.3.2013, lk 1, arvamus nr 1/2013 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist, ning ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 seoses Euroopa tasandi erakondade rahastamisega.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 15. juuni 2017. aasta resolutsioon Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste rahastamise kohta (2017/2733(RSP)).

⁽³⁾ Arvamus nr 1/2013 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist, ning ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 seoses Euroopa tasandi erakondade rahastamisega.

⁽⁴⁾ Ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist (COM(2012) 499 final, 12. september 2012); ning ettepanek võtta vastu määrus, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 seoses Euroopa tasandi erakondade rahastamisega (COM(2012) 712 final, 29. november 2012).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi 15. juuni 2017. aasta resolutsioon Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste rahastamise kohta (2017/2733(RSP)).

⁽⁶⁾ COM(2017) 481.

⁽⁷⁾ Vt seletuskirja lk 4.

- e) registreerimiskriteeriumide täitmise tagamine,
- f) Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste ning liikmesriikide erakondade vahelise seose selgitamine.

5. Kontrollikoda suhtub positiivselt sätetesse, millega on võimalik edendada ELi poliitilistele erakondadele ja -sihtasutustele eraldatavate vahendite usaldusväärset finantsjuhtimist, aruandekohustust ja läbipaistvust. Kontrollikoda esitab samuti kommentaarid aruandluse koostamise ajakavaga seotud muudatuste kohta ja soovib koostada ühtsed eeskirjad. Kontrollikoda on seisukohal, et mitme erakonna liikmeks olemise võimalust ja ELi rahastamise jaotamist puudutavad sätted on poliitiline otsus ning kontrollikoda seda ei kommenteeri.

EELMISE ARVAMUSE PÕHJAL VÕETUD MEETMED

6. Kontrollikoja arvamuses nr 1/2013 tunti muret annetusi, laene, osamakseid ja karistusi reguleerivas õigusraamistikus sisalduvate lünkade üle ning juhtivi tähelepanu vajadusele rangema aruandekohustuse järele. Enamik tõstatatud probleemidest lahendati määrusega nr 1141/2014. Kontrollikoda kordab mõningaid punkte, mida tol hetkel arvesse ei võetud ja mida ta ka praegu asjakohaseks peab.

7. Praeguses ettepanekus ei järgita kontrollikoja soovitusi, mille kohaselt tuleks konkreetselt reguleerida annetusi, mida on teinud ELi institutsioonidele või ELi vahendite haldamisega seotud teistele ametiasutustele kaupu või teenuseid tarnivad füüsilised või juriidilised isikud⁽¹⁾. Samuti ei sisalda see sätteid, mis käsitleks Euroopa tasandi erakondade või poliitiliste sihtasutustega otseselt või kaudselt seotud üksustele tehtavaid annetusi⁽²⁾.

8. Lisaks ei sisalda määruse eelnõu laene ning nende andmise tingimusi käsitlevaid eeskirju⁽³⁾.

9. Määrusega (EL, Euratom) nr 1141/2014 võetakse kasutusele proportsionaalne lähenemisviis trahvide suuruse⁽⁴⁾ ja karistuste kohaldamiseks juhtudel, kui Euroopa Parlamendil ja kontrollikojal ei ole võimalik oma auditivolitusi kasutada⁽⁵⁾. Sellest hoolimata ei järgita ettepaneku projektis kontrollikoja soovitusi⁽⁶⁾ loobuda Euroopa tasandi erakondadele või poliitilistele sihtasutustele kvantifitseeritavate rikkumiste korral määratavate trahvide maksimaalsest määrast (10 % nende aastaelarvest).

PRAEGUNE ETTEPANEK – KONKREETSSED TÄHELEPANEKUD

Kaasrahastamine

10. Euroopa tasandi erakondi ja poliitilisi sihtasutusi toetatakse ELi eelarvest nii, et neile hüvitatakse teatav protsent tegelikult kantud hüvitatavatest⁽⁷⁾ kuludest. Kehtivate eeskirjade kohaselt ei tohi makstav maksimaalne summa olla suurem kui 85 % nimetatud kuludest.

11. Ettepaneku seletuskirja ja kontrollikoja Euroopa Parlamendi talitustelt saadetud selgituste kohaselt on mõningatel Euroopa tasandi erakondadel ja poliitilistel sihtasutustel raskusi kaasrahastamise künnise saavutamiseks vajalike osamaksete leidmisega. See stimuleerib kaheldava väärtusega tavasid, nagu põhitegevuse rahastamiseks laenu võtmine, mille puhul välisaudiitorid juhivad tähelepanu tegevuse jätkuvuse probleemidele, ning mitterahalised sissemaksed, mille väärtuse hindamine võib osutada keeruliseks. Kui Euroopa tasandi erakonnad ja poliitilised sihtasutused võtavad laenu, sisaldab see ka ohtu, et eriti soodsatel tingimustel võetavate laenude abil hakatakse kõrvale hoidma annetusi ja toetusi reguleerivatest sätetest. Nimetatud probleemide lahendamiseks tegi komisjon ettepaneku vähendada Euroopa tasandi erakondade puhul kaasrahastamise künnist 10 %-ni ja poliitiliste sihtasutuste puhul 5 %-ni.

⁽¹⁾ Vt arvamuse nr 1/2013 punkt 5.

⁽²⁾ Vt arvamuse nr 1/2013 punkt 6.

⁽³⁾ Vt arvamuse nr 1/2013 punkt 10.

⁽⁴⁾ Vt määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 27 lõige 4.

⁽⁵⁾ Vt määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 27 lõike 2 punkti a alapunkt iv.

⁽⁶⁾ Vt arvamuse nr 1/2013 punkt 11.

⁽⁷⁾ Liidult kulude hüvitamise taotlemiseks peavad olema täidetud Euroopa Parlamendi juhatus 12. juuni 2017. aasta otsuse, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 (Euroopa tasandi erakondi reguleerivate määruste ja erakondade rahastamise eeskirjade kohta) rakenduseeskirjad (ELT C 205, 29.6.2017, lk 2), artiklis II.18 määratletud tingimused.

12. Kontrollikoda nõustub komisjon ettepanekuga, mille kohaselt tuleks vähendada kaheldava väärtusega tavade kasutamise riski, mis tuleneb raskustest kaasrahastamise künnise saavutamisel. Et kõnealuste tavade kasutamist veelgi paremini vältida, tuleks annetusi ja laene reguleerivaid eeskirju täiustada (vt punktid 7 ja 8).

Alusetult makstud summade tagasinõudmine ja registreerimiskriteeriumide täitmise tagamine

13. Ettepanekus täpsustatakse, et Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutajal on õigus nõuda valesti makstud vahendid tagasi ka üksikisikutelt, kes on pannud toime Euroopa Liidu finantshuvide vastaseid rikkumisi. Ettepanekus antakse ametile ka õigus erakond registrist eemaldada, kui Euroopa tasandi erakond või sihtasutus ei täida enam mistahes registreerimiskriteeriumi või kui registreerimine põhines väär/eksitaval teabel.

14. Kontrollikoda on komisjoni ettepanekus öelduga nõus, kuna sellega on võimalik ELi eelarve kaitsmisele kaasa aidata. Nimetatud eesmärgi saavutamiseks kordab kontrollikoda oma arvamuses nr 1/2013 sisalduvat soovitus loobuda trahvide maksimaalsest määrast (vt punkt 9).

Euroopa tasandi ja liikmesriikide erakondade vahelise seose selgitamine

15. Selguse ja läbipaistvuse parandamiseks teeb komisjon ettepaneku selgitada liikmesriikide ja Euroopa tasandi erakondade vahelist seost. Ettepanekus öeldakse, et „Euroopa tasandi erakond peab esitama taotluses tõendid selle kohta, et tema liikmeserakonnad on oma veebisaitidel 12 kuu jooksul kuni taotluse esitamiseni katkematult avaldanud Euroopa tasandi erakonna programmi ja logo ning teabe [—]“. Ehkki kontrollikoda peab positiivseks komisjoni kavatsust selgitada Euroopa tasandi ja liikmesriikide erakondade vahelist seost, leiab ta, et selle nõude kontrollimine ja „katkematu avaldamise“ tõendamiseks vajaliku tõendusmaterjali kogumine on praktikas keeruline.

Ettepaneku ajastus

16. Kehtivad eeskirjad jõustusid 1. jaanuaril 2017. Seepärast on praegune toetusetaotluse esitamise kutse⁽¹⁾ esimene uute õigusaktide raames avaldatud kutse. Komisjoni sõnul soovitakse ettepaneku abil kõrvaldada eelmistes eeskirjades sisalduvad vajakajäämised, millele ei pööratud tähelepanu määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 koostamisel. Kuna sidusrühmad tõstasid lisaks siinkäsitletud probleemidele ka teisi, tuleks määrus veelgi üksikasjalikumalt läbi vaadata.

17. Kontrollikoda suhtub kehtivates õigusaktides sisalduvate potentsiaalsete vajakajäämiste parandamisesse positiivselt, kuid märgib, et üldjuhul tuleks vältida õigusaktide muutmist nii kiiresti pärast nende jõustumist ja ainult väheste probleemide käsitlemiseks.

Ühtsed eeskirjad

18. ELi üldeelarve suhtes kohaldatav finantsmäärus sisaldab praegu Euroopa tasandi erakondadele tehtavaid osamakseid käsitlevaid eeskirju.⁽²⁾ Osa nimetatud määruse artiklitest käsitlevad probleeme, mida käsitletakse ka määruses (EL, Euratom) nr 1141/2014.⁽³⁾ Kontrollikoda leib, et kattuvuste vältimiseks ja õigusraamistiku lihtsustamiseks võiks kõik Euroopa tasandi erakondi ja poliitilisi sihtasutusi käsitlevad sätted ühtsetesse eeskirjadesse koondada.

Kontrollikoda võttis käesoleva arvamuse vastu 14. detsembri 2017. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president

Klaus-Heiner LEHNE

⁽¹⁾ Toetusetaotluse esitamise kutse IX-2018/01 – „Euroopa tasandi erakondadele antav rahaline toetus“ (2017/C 206/13).

⁽²⁾ Teine osa, VIII jaotis. Euroopa tasandi erakondadele antav rahaline toetus.

⁽³⁾ Nt kaasrahastamist, aruandlust ja auditit puudutavad teemad.

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET